

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/12/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7214200233
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7214200233.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Olgy Aleny Mičietovej v spore žalobkyne Z. X., Q.. XX.X.XXXX, U. X., R. XX, zast. JUDr. Jurajom Špirkom, advokátom so sídlom Košice, Nerudova 6, proti žalovanému Z. J. X., Q.. X.XX.XXXX, U. X., N. XX, X., zast. Advokátska kancelária VEREB, s.r.o., Košice, Hrnčiarska 3, IČO 52633284, o zaplatenie 4.341,82 € s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku 15C/4/2014-326 zo 7.10.2020 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

O d m i e t a odvolanie proti výroku o zastavení konania.

M e n í rozsudok tak, že zaväzuje žalovaného zaplatiť žalobkyni 698,93 € s 5,15 % úrokom ročne z omeškania od 9.9.2014 do zaplatenia, do 10 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalovanému p r i z n á v a náhradu trov konania v rozsahu 66,95 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) napadnutým rozsudkom konanie v časti zaplatenia sumy 864,67 € zastavil (I.), žalobu zamietol (II.) a žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnej výške, o ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku (III.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa pôvodne domáhala aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej sumu 11.047,73 € ako polovicu nájomného za obdobie od 10/2001 do 12/2013 a počnúc 01/2014 do budúca sumu vo výške 89,99 € mesačne do 20. dňa v mesiaci za byt na R. XX T. X.Z., a to až do doby súdneho ukončenia vysporiadania BSM prevodom uvedeného bytu do jej výlučného vlastníctva. Po doplnení žaloby, čiastočných späťvzatiach žaloby a úpravách petitu žaloby žiadala priznať sumu vo výške 4.341,82 € s 5,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 3.058,50 € od 9.1.2014 do zaplatenia titulom úhrady platieb súvisiacich s užívaním bytu za obdobie od 1.1.2011 do 30.4.2016. Skutkovo žalobu odôvodnila tým, že napriek tomu, že so žalovaným sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bytu, všetky náklady za byt platí výlučne sama od 28.9.2001, kedy žalovaný dobrovoľne opustil spoločnú domácnosť.

3. Súd prvej inštancie vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom sp. zn. 15C/4/2014-189 zo dňa 27.1.2015, ktorým zaviazal odporcu zaplatiť žalobkyni 954,71 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 954,71 € od 9.9.2014 do zaplatenia, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, v časti o zaplatenie prevyšujúcej istiny 7.989,23 € s prísl. a o určenie úhrady nájomného konanie zastavil, v prevyšujúcom rozsahu návrh zamietol a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Súd prvej inštancie vyšiel z toho, že žalovaný od 28.9.2001 byt neužíval, nespotreboval plnenia, ktoré poskytoval správca bytu v súvislosti

s jeho užívaním, preto nebol povinný zaplatiť polovicu zálohových platieb uhradených žalobkyňou za jednotlivé plnenia poskytnuté v súvislosti s užívaním bytu. Jeho povinnosť platenia sa ale týka pevných platieb podľa mesačného zálohového predpisu, bez ohľadu na to, či byt užíval alebo nie, a to z titulu spoluvlastníctva bytu.

4. Po tom, čo rozsudok včas napadli odvolaním žalobkyňa aj žalovaný, odvolací súd uznesením sp. zn. 6Co/164/2015-2019 z 31.1.2017 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom mu vytkol, že žalobkyňa v priebehu konania niekoľkokrát doručila súdu návrh na zmenu žaloby, o ktorých súd prvej inštancie nerozhodol. Taktiež súd prvej inštancie opomenul rozhodnúť o čiastočných späťvzatiach žaloby žalobkyňou. Odvolací súd tiež konštatoval, že je potrebné odstrániť rozpory týkajúce sa zistenia, či žalovaný dobrovoľne opustil predmetný byt alebo mu žalobkyňa znemožnila prístup do bytu. Ak sa totiž v ďalšom konaní preukáže tvrdenie žalovaného, že predmetný byt neužíval, lebo mu žalobkyňa znemožnila prístup do bytu vymieňaním zámkov na byte, potom sa žalovaný na úkor žalobkyne bezdôvodne neobohatí.

5. Po vrátení veci súdu prvej inštancie, tento uznesením 15C/4/2014-281 z 28.2.2019 pripustil zmeny žaloby nasledovne: na základe podania žalobkyne doručeného súdu dňa 30.10.2014, tak, že je žalovaný povinný počnúť 01/2014 v termíne do 20. dňa daného mesiaca pravidelne uhradiť žalobkyni 1 aktuálneho nájomného, v súčasnosti sumu 87,66 € od 1.1.2014 do budúca, na základe návrhu žalobkyne na pojednávaní dňa 5.11.2014 tak, že žalovaný je povinný do 10 dní od právoplatnosti rozsudku uhradiť žalobkyni finančný dlh - polovicu nájomného za obdobie od 01/2011 do 12/2013 jednorázovo v hotovosti pod hrozbou výhody splátok v sume 2.179,50 €, úroky z omeškania predbežne k 5.11.2014 v sume 227,66 €, žalovaný je povinný uhrádzať žalobkyni počnúť 01/2014 polovicu nájomného v sume 87,66 € v termíne do 20. dňa na daný mesiac a do budúca, až do doby súdneho vysporiadania BSM majetku a prevodu bytu do výlučného vlastníctva žalobkyne na základe návrhu podaného žalovaným č. k. 15C/52-2004-288 a žalovaný je povinný do 10 dní od právoplatnosti rozsudku uhradiť žalobkyni finančný dlh - polovicu nájomného za obdobie od 01/2014 do 11/2014 v celkovej sume 87,66 € x 11 mesiacov = 964,26 € v hotovosti jednorázovo pod hrozbou výhody splátok. Na základe návrhu žalobkyne doručeného súdu 28.11.2014 súd pripustil zmenu žaloby tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 3.058,50 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 3.058,50 € od 9.1.2014 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 440,92 €, predstavujúce zaplatený súdny poplatok vo výške 182,50 € a trovy právneho zastúpenia vo výške 258,42 €, za 2 úkony právnej pomoci - príprava a prevzatie zastúpenia, písomné podanie na súd, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Napokon súd pripustil zmenu žaloby podľa podania žalobkyne doručeného súdu dňa 13.11.2018 tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni aj sumu 1.283,32 € do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Podanie žalobkyne doručené súdu dňa 15.5.2014 posúdil ako čiastočné späťvzatie žaloby, keďže sa domáhala jednak uloženia povinnosti žalovanému za kratšie obdobie (od 1/2011 do 12/2013 namiesto od 10/2001 v pôvodnej žalobe do 12/2013) a tiež priznania nižšej sumy (namiesto sumy 11.047,73 € sumy 3.044,17 €), rovnako nižšej sumy aktuálneho nájomného (namiesto 89,99 € sumy 87,66 €). Keďže týmito podaniami vzala žalobkyňa svoj žalobný návrh čiastočne späť pred prvým pojednávaním, súhlas žalovaného s čiastočným späťvzatím súd nezisťoval.

6. Po vykonaní dokazovania súd ustálil, že manželstvo strán sporu bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 19C 1123/01 zo 6.9.2002, právoplatného 20.10.2002, ktorým boli v tom čase maloleté deti S. G. T. zverené do výchovy žalobkyne. Z rozsudku o rozvedení manželstva mal súd za nepochybné, a nebolo to sporné ani medzi stranami, že žalovaný zo spoločnej domácnosti v byte na Postupimskej č. 31 v Košiciach odišiel dňa 28.9.2001. Podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXXXX strany sporu boli bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti bytu č. 14 na 7. poschodí na R. Č.. XX T. X., ako aj podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastníckeho podielu k pozemku o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 313/10000. Rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 15C/52/2004-765 z 25.2.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Co/106/2014-841 z 31.3.2016 bol z vecí patriacich do BSM prikázaný do výlučného vlastníctva odporkyne (v tomto konaní žalobkyňa) 3-izbový byt č. 14 na 7. poschodí, vchod č. 31 v dome s. č. 755, k. ú. Furča, obec Košice - Dargovských hrdinov, zapísaný na LV č. XX.XXX,XX €. Sumu, ktorej zaplatenia sa napokon po viacerých zmenách petitu žalobkyňa domáhala, vychádzala z mesačných zálohových predpisov platných v období od 1/2011 do 4/2016, z dokladov SIPO, ktoré preukazujú úhradu žalobkyne za platby súvisiace s užívaním bytu ako aj z vyúčtovania nákladov za služby spojené s užívaním bytu.

Hodnotiac dôvody opustenia a údajného znemožnenia návratu žalovaného do bytu, z výsluchov strán sporu ako aj z listinných dôkazov napokon súd dospel k záveru, že žalobkyňa žalovanému znemožnila prístup do bytu výmenou zámkov. Poukázal na to, že výmenu zámku potvrdila samotná žalobkyňa, pričom z jej výpovede nevyplývalo, že by žalovanému bola odovzdala kľúč od bytu.

7. Aplikujúc ust. § 451 ods. 1, 2, § 454 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 10 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. súd dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná, lebo žalobkyňa žalovanému prístup do bytu výmenou zámku, a tento sa tak na jej úkor nemohol bezdôvodne obohatiť. Súd žalobu preto zamietol.

8. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 2 CSP a priznal žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

9. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods.1 písm. a/, b/, d/, f/ a h/ CSP, t.j. neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vytkla súdu, že jej výpoveď z 5.11.2014 (súd ju citoval v bode 17 odôvodnenia svojho rozsudku, pozn. odvolacieho súdu) vyhodnotil jednostranne a nevzal do úvahy jej tvrdenie, že žalovaný ani nemal záujem prísť do bytu alebo v ňom bývať, nikdy o kľúč nepožiadala, nedala na seba žiadny kontakt a nemala ani možnosť kde a ako žalovanému kľúč odovzdať. Nevzal do úvahy ani jej výpoveď, podľa ktorej deti poučila o tom, že keď bude otec chcieť prísť, tak mu dá kľúč a môže v byte bývať a takisto nechal bez povšimnutia, že žalovaný sa nijakým spôsobom nedomáhal sprístupnenia bytu ani práva bývania v byte. Súd nevzal do úvahy ani jej tvrdenie, že tak uchránila deti pred týraním zo strany žalovaného, čo bolo neskôr potvrdené kolíznym opatrovníkom. Poukazovala na výpoveď žalovaného na pojednávaní dňa 5.11.2014, ktorý výslovne uviedol, že spoločnú domácnosť opustil dobrovoľne. Podobne i v rozvodovom rozsudku Okresného súdu Košice I, sp.zn.19C/1123/01 zo 6.9.2002 súd skonštatoval, že odporca zo spoločnej domácnosti odišiel 28.9.2001, má známosť s inou ženou, ktorá trvá od jari 2000 a s touto ženou žije v spoločnej domácnosti. Odvolateľka má z uvedeného za to, že žalovaný dobrovoľne odišiel z domácnosti, v tom čase už mal známosť a nestaral sa o bývanie v domácnosti. Žalovaný ani v konaní sp. zn. 21P/200/2003 neuviedol, že spoločnú domácnosť opustil v dôsledku odcudzenia dokladov z jej strany alebo po neznesiteľnom psychickom nátlaku, alebo že mu bolo bránené vo vstupe do bytu, ako to tvrdí v tomto konaní, v uvedených konaniach nikdy netvrdil, že odišiel z dôvodu, že mu bolo bránené vo vstupe do bytu. Skutočnosť, že si žalovaný sám zobral veci a odišiel, nasvedčuje tomu, že mu nebolo bránené vstupovať do bytu. Žalovaný nijako nepreukázal, že by vzniknutú situáciu nejako riešil, napr. prostredníctvom polície. Jeho obrana sa javí ako účelová. Namietala, že súd nevykonala ňou navrhnuté dokazovanie jej výsluchom a dcéry strán sporu, čím bol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. Súd síce citoval znenie § 10 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z., že vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome sú povinní poukazovať mesačne preddavky do fondu prevádzky a údržby a opráv, ale z tejto skutočnosti nevyvodil žiaden dôsledok. Na základe zmluvy o výkone správy boli obe sporové strany povinné správcovi platiť náklady za dodávku služieb spojených s užívaním bytu v ich bezpodielovom spoluvlastníctve bez ohľadu na, to kto v ňom skutočne býva. Vytkla súdu nepresvedčivosť rozhodnutia a nedostatočné odôvodnenie rozsudku a žiadala aby odvolací súd sám rozhodol vo veci tak, že jej prizná nárok na zaplatenie sumy 3.058,50 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 3.058,50 € od 9.9.2014 do zaplatenia ako aj sumu 1.283,32 € za obdobie od novembra 2014 do apríla 2016 a náhradu trov konania.

10. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že súd objektívne vyhodnotil jeho opustenie spoločného bytu ako nedobrovoľné, nakoľko námietky žalobkyne, že spoločnú domácnosť opustil dobrovoľne sú účelové - jednoznačne priznala, že vymenila zámok a hoci sa stretávali od roku 2001 na súdnych pojednávaníach niekoľkokrát do roka, nikdy mu nový kľúč od bytu neodovzdala. Pokiaľ žalobkyňa ďalej argumentuje, že boli obaja povinní platiť do fondu prevádzky bez ohľadu na to, kto v byte býval, nerešpektuje právny názor odvolacieho súdu. Z odvolacieho petitu mal za to, že žalobkyňa si naďalej uplatňuje celú žalovanú sumu, hoci vzniesol námietku premlčania tak voči pôvodne uplatnenej sume za obdobie 1/2011 až 12/2013, tak aj voči sume 1.283,32 € uplatnenej za obdobie november 2014 až apríl

2016 podaním doručeným dňa 13.11.2018. Z opatrnosti trval na námietkach premlčania a kompenzačnej námietke vo výške 3.058,50 € ktorá bola uplatnená v odvolaní proti rozsudku z 10.2.2015. Navrhol aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal mu trovy odvolacieho konania.

11. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobkyne po nariadení pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov, dospievajúc k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné.

12. Rozsudok bol za účasti strán sporu a ich advokátov verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 20.1.2022, po ich predchádzajúcom predvolaní na pojednávanie a zopakovaní a doplnení dokazovania vo veci.

13. Žalobkyňa uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, f/ a h/ CSP.

14. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a/ CSP (odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky) spočíva v absencii podmienok, za ktorých súd môže konať a rozhodnúť. Skúmanie splnenia procesných podmienok je úradnou povinnosťou súdu počas celého priebehu konania. Vadou predpokladanou v cit. ust. trpí konanie najmä v prípade, ak súd prejednal a rozhodol vec tak, že porušil zásadu ne ultra petitem (okrem prípadov podľa § 216 ods. 2 CSP), ak prejednaný a rozhodnutý spor nepatrí do právomoci súdu, ak neboli dodržané ustanovenia o vecnej príslušnosti, osobitnej výlučnej miestnej alebo kauzálnej príslušnosti súdu, v prípadoch chýbajúcej procesnej subjektivity strany sporu pri jeho začatí, v prípadoch nezastúpenia pred súdom procesne nespôsobilej osoby, v prípadoch litispencie a res iudicata.

15. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o taký procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu odnímajú tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. Vo všeobecnosti ide o taký postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti pred súdom konať dochádza tiež vtedy, keď súd nedostatočne odôvodní svoje rozhodnutie, t.j. že dôvody rozhodnutia nespĺňajú požiadavky kladené ustanovením § 220 ods. 2, 3 CSP.

16. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovaná mandukačná povinnosť súdu a pod.).

17. Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplývajú z prednesov strán. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

18. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

19. Po preskúmaní napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu prvej inštancie v rozsahu odvolacích námietok žalobkyne (§ 379 ods. 1, § 380 ods. 1, 2 CSP) odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a/ a d/ CSP boli uplatnené len formálne a neboli podopreté konkrétnymi odvolacími argumentmi.

20. Podľa § 386 písm. b/ CSP odvolací súd odmietne odvolanie ak bolo podané neoprávnenou osobou. Odvolací súd z tohto dôvodu odmietol odvolanie žalobkyne proti výroku o zastavení konania o zaplatenie sumy 864,67 €, pretože po mnohých žalobkyňou navrhnutých úpravách petitu, o túto sumu ponížila istinu, zaplatenia ktorej sa od žalovaného pôvodne domáhala. Súd vzniknutú situáciu procesne riešil čiastočným zastavením konania. Ak sa teda samotná žalobkyňa už nedomáhala zaplatenia sumy 864,67 €, v ktorej súd konanie zastavil, nebola oprávnená podať v tejto časti odvolanie, lebo napadnutý výrok rozsudku nebol v jej neprospech. Odvolací súd preto jej odvolanie v časti zastavenia konania ako podané neoprávnenou osobou odmietol.

21. Podstatná odvolacia argumentácia žalobkyne sa sústredila na preukázanie, že žalovaný opustil spoločnú domácnosť a byt dobrovoľne a nikdy viac nemal záujem sa do bytu vrátiť.

22. Pre posúdenie, či došlo k trvalému opusteniu spoločnej domácnosti a tým aj bytu, je rozhodujúca predovšetkým existencia úmyslu domácnosť zrušiť a už ju trvale neobnoviť. Táto bude daná v prípade, ak osoba výslovne prehlási, že spoločnú domácnosť natrvalo opúšťa, alebo ak z jej chovania v okolnostiach konkrétne prejednávanej veci možno usúdiť, že sa do spoločnej domácnosti a teda ani do bytu, nehodlá vrátiť.

23. V zmysle ust. § 115 OZ a ustálenej judikatúry sa spoločným žitím v domácnosti rozumie trvalé spolužitie fyzických osôb, ktoré spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby. Možno ho definovať jednak spoločnou adresou bydliska a faktickým zdržaním sa v ňom a jednak spoločným uhrádzaním nákladov na svoje potreby, prípadne činnosťami súvisiacimi s prevádzkou domácnosti.

24. V posudzovanej veci je nesporné, že tieto znaky malo spolužitie strán sporu v byte na Postupimskej č. 31 v Košiciach (ktorého boli bezpodielovými spoluvlastníkmi) do dňa 28.9.2001, kedy žalovaný zo spoločnej domácnosti a aj z bytu odišiel. Na rozdiel od súdu prvej inštancie odvolací súd po doplnení dokazovania dospel k záveru, že spôsob a príčiny, ktoré ho viedli k odchodu, majú znaky trvalosti, neboli časovo obmedzené, boli konečné a žalovaný takto konal dobrovoľne.

25. V sporovom konaní, ako je aj toto konanie, sa uplatňuje prejednávací zásada, podľa ktorej je zásadne vecou strán sporu tvrdiť rozhodujúce skutočnosti (povinnosť tvrdenia) a označiť (navrhovať) dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť, dôkazné bremeno). Zákon ukladá strane povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti. Okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán. Táto právna norma zásadne určuje rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodujúce preukázané, a súčasne určuje aj nositeľa dôkazného bremena. V závislosti na hypotéze právnej normy má každá zo strán sporového konania samostatnú (vlastnú) povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť, a teda aj z toho vyplývajúce odlišné a samostatné bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno. Dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží na tej strane sporu, ktorá z ich existencie vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu sporu, ktorá existenciu týchto skutočností tiež tvrdí.

26. Dôkazné bremeno je inštitútom procesného práva a má tiež jedine procesný účel. Jeho zmyslom je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie v spore (či už z dôvodu nečinnosti strany sporu, ktorý nesplnil povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení stanovenú v § 157 a § 132 ods. 1 CSP) resp. dostal sa do situácie dôkaznej núdze, alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec). Zákon vymedzuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, ktorý je určovaný výsledkami vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany sporu nebolo preukázané (v tom zmysle, že ho súd nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je nepriaznivé rozhodnutie v neprospech tej strany, v záujme ktorej bolo podľa hmotného práva preukázať tvrdenú skutočnosť. Dôkazné bremeno je teda typický inštitútom, ktorý súdu umožňuje rozhodnúť v tzv. dôkaznej núdzi.

27. Po vyhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo aj vo vzájomných súvislostiach, odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný na základe svojho osobného rozhodnutia trvalo opustil samotný byt a aj spoločnú domácnosť so žalobkyňou dňa 28.9.2001 a podľa vlastného prednesu v rozvodovom konaní, začal žiť v spoločnej domácnosti s inou ženou, s ktorou mal známosť od jari 2000. V rámci rozvodového konania

odmietol obnoviť spolužitie so žalobkyňou. Napriek tvrdeniam a písomným dokladom, ktoré predložil do spisu (kópia zmluvy o ubytovaní z 8.10.2001 s ubytovateľom VSŽ SERVIS s.r.o. Košice, ktorá je za ubytovateľa podpísaná nečitateľným podpisom, bez pečiatky, jeho písomné vyjadrenie v konaní o rozvod, v ktorom uviedol, že bol psychicky utláčaný, žalobkyňa mu brala veci, fyzicky ho napadla, čo napokon viedlo k jeho odchodu z miesta bydliska) sa mu nepodarilo uveriteľne odstrániť rozpor v jeho tvrdení, že odišiel bývať k inej žene, s ktorou mal dlhodobú známosť a následným tvrdením, že býval na ubytovni. Pokiaľ ide o tvrdenia, že k opusteniu bytu a spoločnej domácnosti ho donútila svojím správaním žalobkyňa, tieto sa mu nepodarilo žiadnym spôsobom dokázať a neunesol tak svoje dôkazné bremeno. V priebehu celého konania žalovaný neprodukoval dôkaz preukazujúci, že do spoločného bytu sa chcel vrátiť, že vyvinul nejakú snahu v tomto smere, že oslovil žalobkyňu, aby mu umožnila bývanie v ňom, že ju požiadal o kľúče po výmene zámku (z obsahu spisu nebolo zistené, aby žalobkyňa viackrát menila zámok, preukázateľne k tomu došlo raz, po odchode žalovaného z bytu), že sa domáhal vstupu do bytu aj prostredníctvom polície. Dôkazná situácia v prejednávanej veci nasvedčuje tomu, že žalovaný nemal v úmysle vrátiť sa do spoločného bytu, v ktorom žila aj žalobkyňa, s ktorou nechcel obnoviť spolužitie, uvedomoval si však, že ide o bezpodielové spoluvlastníctvo, z ktorého by mu mohli plynúť nejaké finančné nároky.

28. V konaní nebolo sporným, že od dobrovoľného odchodu žalovaného zo spoločnej domácnosti a bytu výlučne žalobkyňa platila za predmetný byt v zmysle správcom bytu predpísaného mesačného zálohového predpisu platieb za jeho užívanie. Mesačné zálohové predpisy za užívanie bytu pozostávajú z dvoch častí - ide o tzv. pevné platby, ktoré sú tvorené fondom opráv, správnu réžiou a zálohovými platbami za služby spojené s užívaním bytu, kde patrí napr. vykurovanie, ohrev teplej vody, studená voda, energie spoločných priestorov a pod., ktoré správca raz ročne užívateľovi vyúčtuje a tak zistí, či má užívateľ preplatok alebo nedoplatok. Odkúpením bytu počas trvania manželstva od Mesta Košice kúpnu zmluvou z 10.6.1999, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený 26.11.1999 pod V 1293/99, sa strany sporu stali jeho bezpodielovými spoluvlastníkmi. Z tohto vlastníctva im vyplývali aj určité povinnosti podľa zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov nebytových priestorov, konkrétne v tomto prípade uzavrieť, resp. pristúpiť k zmluve o výkone správy (viď § 6 cit. zákona) so správcom Bytovým podnikom mesta Košice. Podľa čl. IV bod 2 Zmluvy o výkone správy č. V-1 zo 17.1.2000 (pristúpili k nej aj strany sporu, viď podpisová listina vlastníkov bytov a nebytových priestorov), vlastníci bytov boli povinní mesačne vždy do 15. dňa bežného mesiaca poukazovať na účet správcu preddavky na úhradu služieb a preddavky na zabezpečenie prevádzky, údržby a opráv, preddavky do fondu prevádzky, údržby a opráv. Povinnosti vyplývajúce z bezpodielového spoluvlastníctva bytu spočívajúce v platení mesačných predpísaných platieb za užívanie bytu, plnila výlučne žalobkyňa, žalovaný sa na nich nepodieľal. Žalobkyňa tak plnila aj za neho a žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. Treba však zdôrazniť, že tým, že žalovaný v byte nebýval, nevznikala mu povinnosť platiť za služby (mediá poskytované v súvislosti s užívaním bytu, tzv. zálohové platby) lebo ich nespotreboval, na rozdiel od žalobkyne, ktorá za ne platila, ale poskytované služby aj používala a tieto jej následne správca vyúčtoval vo forme preplatkov, ktoré jej boli vyplatené. Ak by žalovaný platil žalobkyňi polovicu zálohových platieb, ktoré nevyužíval, došlo by práve na strane žalobkyne k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalovaného. Iná je situácia, pokiaľ ide o tzv. pevné platby tvorené najmä platbami do fondu opráv. Tieto vyplývajú a súvisia priamo so samotným vlastníctvom bytu a nebytových priestorov a na týchto sa mal podieľať v jednej polovici aj žalovaný do času existencie bezpodielového spoluvlastníctva k bytu a nebytovým priestorom. Bezpodielové spoluvlastníctvo strán k bytu a nebytovým priestorom trvalo až do vyporiadania BSM strán sporu rozsudkom sp. zn. 15C/52/2004-756 z 25.2.2014, právoplatným 12.5.2016, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 4Co/106/2014-841 z 31.3.2016, ktorým bol 3 izbový byt č. 14 na 7. poschodí, vchod 31 v dome s. č. 755, zapísaný na LV 12095, k. ú. Furča, obec Košice - Dargovských hrdinov, prikázaný do výlučného vlastníctva Ivety Kozubovej.

29. Ak teda žalobkyňa plnila aj za žalovaného tzv. pevné platby, vzniklo na jeho strane bezdôvodné obohatenie podľa § 454 OZ, ktoré je jej povinný vydať.

30. Žalovaný opakovane vzniesol námietku premlčania, prvýkrát v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý bol zrušený odvolacím súdom.

31. Podľa § 107 ods. 1, 2 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor

obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

32. Vzájomný vzťah dvojročnej subjektívnej a trojročnej objektívnej lehoty je taký, že pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vzneseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Tieto premlčacie doby začínajú, plynú a končia sa nezávisle od seba. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo. Nie je sporné, že žalobkyňa vedela pri každej mesačnej platbe za užívanie bytu, že platí aj za žalovaného.

33. Žaloba bola podaná na súd 9.1.2014, preto všetky žalobkyňou uplatnené nároky predchádzajúce dátumu 9.1.2012 sú premlčané. Za január 2012 až do augusta 2013 boli podľa mesačného zálohového predpisu za užívanie bytu predpísané tzv. pevné platby do fondu opráv vo výške 38,42 € (20 x 38,42 €), za september 2013 až do októbra 2014 vo výške 48,42 € (13 x 48,42 €). Spolu žalobkyňa zaplatila na týchto platbách 1.397,86 €, z čoho jedna polovica je 698,93 €. V tejto sume je jej nárok, na rozdiel od ostatných ňou uplatnených súm dôvodný, a preto odvolací súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej túto čiastku spolu úrokom z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 OZ v zákonnej výške podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. platnej k prvému dňu omeškania s peňažným dlhom, t.j. odo dňa nasledujúceho po dni prevzatia žaloby žalovaným do vlastných rúk.

34. Na základe podania žalobkyne, ktoré bolo súdu doručené 13.11.2018, súd pripustil zmenu žaloby, ktorým žalobkyňa žiadala priznať aj bezdôvodné obohatenie za obdobie 11/2014 až 4/2016. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd konštatuje, že aj tento žalobkyňou uplatnený nárok je premlčaný (v 2 ročnej subjektívnej lehote je premlčaný nárok za obdobie pred dátumom 13.11.2016).

35. Pokiaľ ide o žalovaným uplatnenú kompenzačnú námietku vo výške 3.058,50 € (prvýkrát v odvolaní proti skoršiemu rozsudku súdu prvej inštancie), odvolací súd konštatuje, že táto bola uplatnená len formálne, žalovaný v súvislosti s ňou neprodukoval žiadne dôkazy a nebolo preto možné na ňu prihliadnuť.

36. Vzhľadom na zmenu napadnutého rozhodnutia rozhodol odvolací súd o trovách celého konania v súlade s ust. § 396 ods. 2 CSP. Plne úspešná v celom konaní nebola ani jedna strana (§ 255 CSP) a pokiaľ došlo k zastaveniu konania v časti, zavinila ho žalobkyňa späťvzatím (§ 256 ods. 1 CSP). Zo žalovanej sumy 4.341,82 € bola žalobkyni priznaná len suma 698,93 €, čo pri zohľadnení pomeru úspechu žalobkyne a žalovaného v konaní znamená, že žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanému trovy celého konania v rozsahu 66,95 %.

37. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).